

Sygn. akt VI U 52/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 03 października 2018 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Maria Sałacińska

Protokolant: starszy protokolant sądowy Lena Fremmel

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2018 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy A. K.

przeciwko (...) w W.

o jednorazowe odszkodowanie

z udziałem zainteresowanego (...) A. Ł., M. R. z siedzibą
w W.

na skutek odwołania A. K.

od decyzji (...) w W. z dnia (...) znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję (...) w W.

z dnia (...) znak: (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującej A. K. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 10 maja 2016 r. w wysokości 5% stałego uszczerbku na zdrowiu.

Sygn. akt VI U 52/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia (...) znak: (...) (...) w W. odmówił A. K. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że zebrana w sprawie dokumentacja nie uzasadniała uznania, że zdarzenie z dnia 10 maja 2016 roku za wypadek przy pracy, ponieważ nie zostało spowodowane przyczyną zewnętrzną. Przyczyną zdarzenia był istniejący stan zdrowia (schorzenie samoistne).

(decyzja z dnia 05.01.2017 r. – k. 24 akt organu rentowego)

Od powyższej decyzji ubezpieczona złożyła odwołanie wnosząc o zmianę decyzji poprzez przyznanie prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy. W uzasadnieniu A. K. wskazała, że zdarzenie miało miejsce na terenie miejsca pracy, a przyczyna zdarzenia była zewnętrzna, gdyż prawa noga przed wypadkiem była sprawna.

(odwołanie – k. 1 – 1 verte)

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu wskazał, że brak jest przyczyny zewnętrznej zdarzenia. Lekarz Orzecznik w opinii z 30 grudnia 2016 roku wskazał, że u odwołującej od

lat występuje uogólniona wiotkość stawów. W toku postępowania prze organem rentowym ponadto odwołująca podawała, że miała liczne urazy stawów, kości, często wymagające interwencji ortopedycznych.

(odpowiedź na odwołanie – k. 2 – 2 verte)

Sąd postanowieniem z dnia 30 marca 2017 roku zawiadomił zainteresowanego (...) A. Ł., M. R. z siedzibą w W. o toczącym się postępowaniu.

(postanowienie z dnia 30.07.2017 r. – k. 4)

Ostatecznie organ rentowy rozpoznanie odwołania od decyzji pozostawił do uznania Sądu.

(stanowisko pełnomocnika organu rentowego na rozprawie z dnia 3 października 2018 roku – protokół rozprawy od 00:00:57 do 00:01:13)

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

W dniu 10 maja 2016 roku A. K. rozpoczęła pracę u (...) A. Ł., M. R. z siedzibą w W. w (...)na Z. U.. Odwołująca była zatrudniona na stanowisku pracownika ochrony. Około godziny 15.40 wychodziła na krótki wypoczynek od strony północnej zamku. W trakcie schodzenia po schodach na pierwszym stopniu potknęła się, straciła równowagę i przewróciła się na kostkę brukową. Doznała urazu prawej nogi – stawu kolanowego i skokowego. W trakcie zdarzenia odwołująca była trzeźwa. O upadku poinformowała kierowniczkę panią I.. Zostało wezwane pogotowie ratunkowe, które przetransportowało odwołującą do Szpitala (...).

(zeznania odwołującej A. K. na rozprawie z dnia 7 lipca 2017 roku – protokół rozprawy od 00:08:40 do 00:12:30; karta wypadku – k. 2 akt organu rentowego; karta informacyjna – akta organu rentowego).

W trakcie punkcji stawu kolanowego odciągnięto 75 ml krwistej wydzieliny, unieruchomiono kończynę w pełnym gipsie stopowo udowym. W toku diagnostyki szpitalnej stwierdzono odłamanie brzegów tylnych obu kłycki kości piszczelowej przechodzące przez powierzchnie stawowe. Opatrunek gipsowy nosiła przez 1 miesiąc, następnie odbyła 3 serie rehabilitacji.

Odwołująca leczy się z powodu uogólnionej wiotkości stawów (lewy staw w przeszłości leczony operacyjnie). U odwołującej stwierdzono istotną różnicę w stabilności więzadłowej pomiędzy prawym a lewym kolaniem, różnica ta nie może wynikać jedynie z wiotkości więzadłowej stawów. Nie stwierdzono dysfunkcji prawego stawu kolanowego.

Krwista wydzielina świadczyła o świeżym złamaniu i rozerwaniu torebki stawowej. Przed urazem nie było u odwołującej różnicy w stabilności prawego i lewego stawu kolanowego.

(opinia biegłego ortopedy-traumatologa K. K. z dnia 18.09.2017 r. – k. 29 – 29 verte; uzupełniająca opinia biegłego ortopedy-traumatologa K. K. z dnia 10.04.2018 r. – k.56)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych do akt sprawy oraz akt organu rentowego, których autentyczność nie została skutecznie podważona w toku postępowania. Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującej A. K. w całości, gdyż były one spójne wewnętrznie, logiczne i korespondujące z pozostałymi okolicznościami ustalonymi w sprawie. W zakresie ustaleń dotyczących stanu zdrowia odwołującej Sąd oparł się na opinii podstawowej i uzupełniającej biegłego ortopedy-traumatologa K. K.. W ocenie Sądu opinia była spójna i logiczna, a wnioski jednoznaczne. Organ rentowy złożył zastrzeżenia do opinii podstawowej, które w ocenie Sądu zostały kompleksowo wyjaśnione przez biegłego w opinii uzupełniającej.

Strony nie wnosiły o uzupełnienie materiału dowodowego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie A. K. było zasadne i jako takie podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 roku Nr 167, poz. 1322 ze zmianami) za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych lub w związku z wykonywaniem przez niego czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia bądź w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Przyczyna zewnętrzna zdarzenia jest zatem jedną z trzech przesłanek, których łączne wystąpienie uzasadnia kwalifikację danego zdarzenia jako wypadku przy pracy.

Wymaganie zewnętrzności przyczyny oznacza, iż nie może ona tkwić wyłącznie w organizmie poszkodowanego. Ustawa wypadkowa nie przewiduje jednak takiego warunku, aby przyczyna zewnętrzna musiała być jedyną przyczyną doprowadzającą do powstania szkody. Tylko w razie stwierdzenia, że wypadek wywołany był wyłącznie przyczyną wewnętrzną mającą swe źródło w stanie chorobowym poszkodowanego, zdarzenie pozbawione jest cech wypadku w pracy. Natomiast w razie ewentualnego wystąpienia dodatkowej i współistniejącej przyczyny pochodzącej z zewnątrz zdarzeniu nie można by odmówić znamion wypadku (SN w sprawie III URN 26/78, OSNCP 1979/6 poz. 128).

W doktrynie i judykaturze podkreśla się też, że cecha ta nie może być rozumiana dosłownie, a tylko tak, by do zespołu przyczyn rozstrzygających o szkodliwym skutku należała również przyczyna zewnętrzna, bez której wypadek nie nastąpiłby. W związku z tym, także zakres skutków wypadku w zatrudnieniu obejmował w dotychczasowej praktyce – poza skutkami bezpośrednimi, tj. spowodowanymi wyłącznie przez przyczynę zewnętrzną, pozostającą w związku z zatrudnieniem – również skutki pośrednie, czyli takie, które nie dadzą się zakwalifikować, jako wyłączny skutek tej przyczyny.

Zakres skutków doznanego urazu obejmuje więc wszystkie konsekwencje, jakie spowodował on u poszkodowanego ze względu na stan jego organizmu przed wypadkiem, a nie tylko te, które uraz taki spowodowałby, niezależnie od indywidualnego stanu zdrowia pracownika. Pod uwagę bierze się te skutki przyczyny zewnętrznej, które w łańcuchu przyczyn - będąc jego istotnym ogniwem - doprowadziły do objętego Ustawą skutku. Dlatego w judykaturze konsekwentnie przyjmuje się, że zadziałanie zewnętrznej przyczyny, mającej swe źródło w świadczeniu pracy (wypadek przy pracy), może polegać również na uszkodzeniu narządu wewnętrznego, dotkniętego schorzeniem samoistnym, a przez to tylko na istotnym pogorszeniu stanu zdrowia (por. wyrok Trybunału Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 stycznia 1961 r. IV NRT 2/60 Państwo i Prawo 1961/11 str. 851 z głosem J. Pasternaka; uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 1968 r. III UZP 1/68 OSNCP 1968/8-9 poz. 140 oraz OSPiKA 1969/3 poz. 57 z głosem T. Świnarskiego; wyrok z dnia 10 lutego 1977 r. III PR 194/76 OSNCP 1977/10 poz. 196; z dnia 16 lutego 1977 r. III PRN 55/76 OSPiKA 1978/12 poz. 217 z głosem G. Bieńka; z dnia 5 lutego 1997 r. II UKN 85/96 OSNAPiUS 1997/19 poz. 386 oraz z dnia 21 maja 1997 r. II UKN 130/97 OSNAPiUS 1998/7 poz. 219).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalili się trafny pogląd polegający na szerokim rozumieniu przyczyny zewnętrznej. Zgodnie z nim zewnętrzną przyczyną sprawczą wypadku przy pracy może być każdy czynnik pochodzący spoza organizmu poszkodowanego, zdolny – w istniejących warunkach – wywołać szkodliwe skutki. Pogląd ten został zaakceptowany także w późniejszych orzeczeniach Sądu Najwyższego, który dodaje, że w tym znaczeniu przyczyną zewnętrzną może być nie tylko narzędzie pracy, ale i siły przyrody, a nawet praca i czynności samego poszkodowanego, byleby nie zachodziły podstawy do stwierdzenia, że wypadek został spowodowany wyłącznie schorzeniem tkwiącym w organizmie pracownika, łączącym się choćby ze skłonnością do omdleń lub zakłóceń równowagi (por. uchwała SN z dnia 11.02.1963 r., zasada prawna, III PO 15/62, OSNCP 1963 Nr 10, poz. 215 oraz wyrok SN z dnia 16.06.1980 r., III PR 33/80, LEX nr 14532, z dnia 28.04.2005 r., I UK 257/04, LEX nr 390131).

Nawet, gdy źródłem nagłego zdarzenia była choroba, to należy uwzględnić przyczynę dodatkową, zewnętrzną, pochodzącą ze sfery zagrożenia pracą i przyjąć, że ta właśnie przyczyna spowodowała uraz. Innymi słowy, tylko z samego faktu, że poszkodowany nie może wykazać innej (dodatkowej) przyczyny zdarzenia, nie jest prawidłowe wnioskowanie, według którego wyłączną przyczyną zdarzenia jest przyczyna tkwiąca w organizmie poszkodowanego (wyrok SN z dnia 04.03.2013 r., I UK 505/12).

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w całości podziela powołane powyżej poglądy Sądu Najwyższego.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego w przypadku odwołującej A. K. bezpośrednią przyczyną wypadku przy pracy było poślizgnięcie się na pierwszym stopniu schodów w trakcie schodzenia w dół celem wyjścia na południową stronę terenu miejsca świadczenia pracy. Organ rentowy nie kwestionował, faktu że miało to związek z pracą. Jediną okolicznością kwestionowaną przez pozwany organ był istniejący stan zdrowia w chwili zdarzenia (schorzenie samoistne). Sąd w tym zakresie podziela ustalenia biegłego ortopedy traumatologa w opinii podstawowej i uzupełniającej, że wiotkość uogólniona stawów kolanowych nie była przyczyną wyłączną zdarzenia z dnia 10 maja 2016 roku. Biegły słusznie zauważył, że również wcześniej dotknięty jednostką chorobową staw kolanowy może być uszkodzony i w dalszym następstwie spowodować uszczerbek na zdrowiu. W świetle powyższego i poglądów doktryny, gdyby wiotkość stawu kolanowego była jedną przyczyną zdarzenia mogłoby to eliminować przyczynę zewnętrzną. W tej sprawie nie miało to miejsca. Schorzenia stawu kolanowego prawego nie miały wpływu na zaistnienie zdarzenia, nie były przyczyną wyłączną. Istotne jest, że przed urazem będącym konsekwencją zdarzenia z dnia 10 maja 2016 roku wiotkość stawów kolanowych była na takim samym poziomie. W następstwie wypadku przy pracy uległo to zwiększeniu w prawym stawie kolanowym.

Zgodnie z brzmieniem art. 11 ustawy wypadkowej ubezpieczony ma prawo do wypłaty jednorazowego odszkodowania w przypadku, gdy doznał on długotrwałego lub stałego uszczerbku na zdrowiu w wyniku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Ponadto Sąd dał wiarę opinii biegłego lekarza sądowego – ortopedy-traumatologa, który stwierdził, że stan po urazie stawu kolanowego z odłamaniem brzegów tylnych obu kłykci kości piszczelowej, z niewielką niestabilnością przednią i przyśrodkową kwalifikuje do przyznania 5% stałego uszczerbku na zdrowiu zgodnie z p. 156 Załącznika do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania.

Biorąc pod uwagę, dokonane powyżej ustalenia i przeprowadzone rozważania, Sąd na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do jednorazowego odszkodowania o powyższym orzeczono w sentencji wyroku.